

LELEME LA GAE MPHATO WA 1

Segwagwa se ya sekolong

Puku ya

1

SEPEDI

Dipuku tša go hloka mantšu

Puku ye ya go se be le mantšu ke ya mathomo mo go Mphato wa 1 go Mohlwaela wa dipadi go ya ka Mephato ya go fapana. Dipuku tša go se be le mantšu di bolela dikanegelo ka go šomiša diswantšho fela gomme di na le mohola wa go lokišetša bana gore ba bale. Ge mokgwa wo o ka šomišwa gabotse dipuku tše tša go hloka mantšu di thuša barutwana go:

- lebelela diswantšho gomme ba fa ditlhahlo go ya ka kwešišo ya bona.
- hlokomela dintlha tše di tšwelelagoo mo diswantšhong.
- itlwaeša mabokgoni a go bala ao a ka šomišwago mathomong.
- kwešiša tatelano ya kanegelo le thulaganyo.
- šomiša boikgopolelo bja bona
- ba le boitshepo ge ba bušeletša kanegelo.
- araba dipotšišo tše di theilwego godimo ga kanegelo.

Re akareditše dithušo tša go go thuša go anega kanegelo, ge le dutše le phetlolla matlakala a puku le barutwana. O tla hwetša dihlogo le dipotšišo tše di theilwego godimo ga sengwalwa tše di nago le mohola ge wena le barutwana le boledišana ka ga kanegelo ye e se bago le mantšu. Gape re akareditše ditlhahlo mabapi le ka fao kanegelo e swanetšego go bolelwa ka gona. O tla hwetša ditlhahlo tše bokagareng bja khabara ya morago ya puku. Gore o thuše barutwana go kwešiša thulaganyo ya kanegelo, go boholokwa go dira gore ba theeletše seo se dirwago ke segwagwa, seswantšhong se sengwe le se sengwe le gore baanegwe ba bangwe ba dira eng mabapi le seo segwagwa se se dirago.

Tše dingwe tša dipotšišo tše go ka bolelwago ka ga tšona:

Kanegelo e mabapi le eng?

Na segwagwa se dirile eng?

Segwagwa se ile bjang sekolong?

Lebelela seswantšho se se lego mo go letlakala la 9. Ke ka lebaka la eng Joe a ile a swara hlogo ya gagwe.

Lebelela letlakala la 11. Bana ba ile ba nyaka segwagwa kae? Segwagwa se be se iphihlile kae? (Bona segwagwa se iphihlile kua botlaseng bja khutlo ya go la mmagoja la mokgobo wa santa.)

Na o nagana gore segwagwa se tla ya gae le Joe? Ke ka lebaka la eng o nagana bjalo?

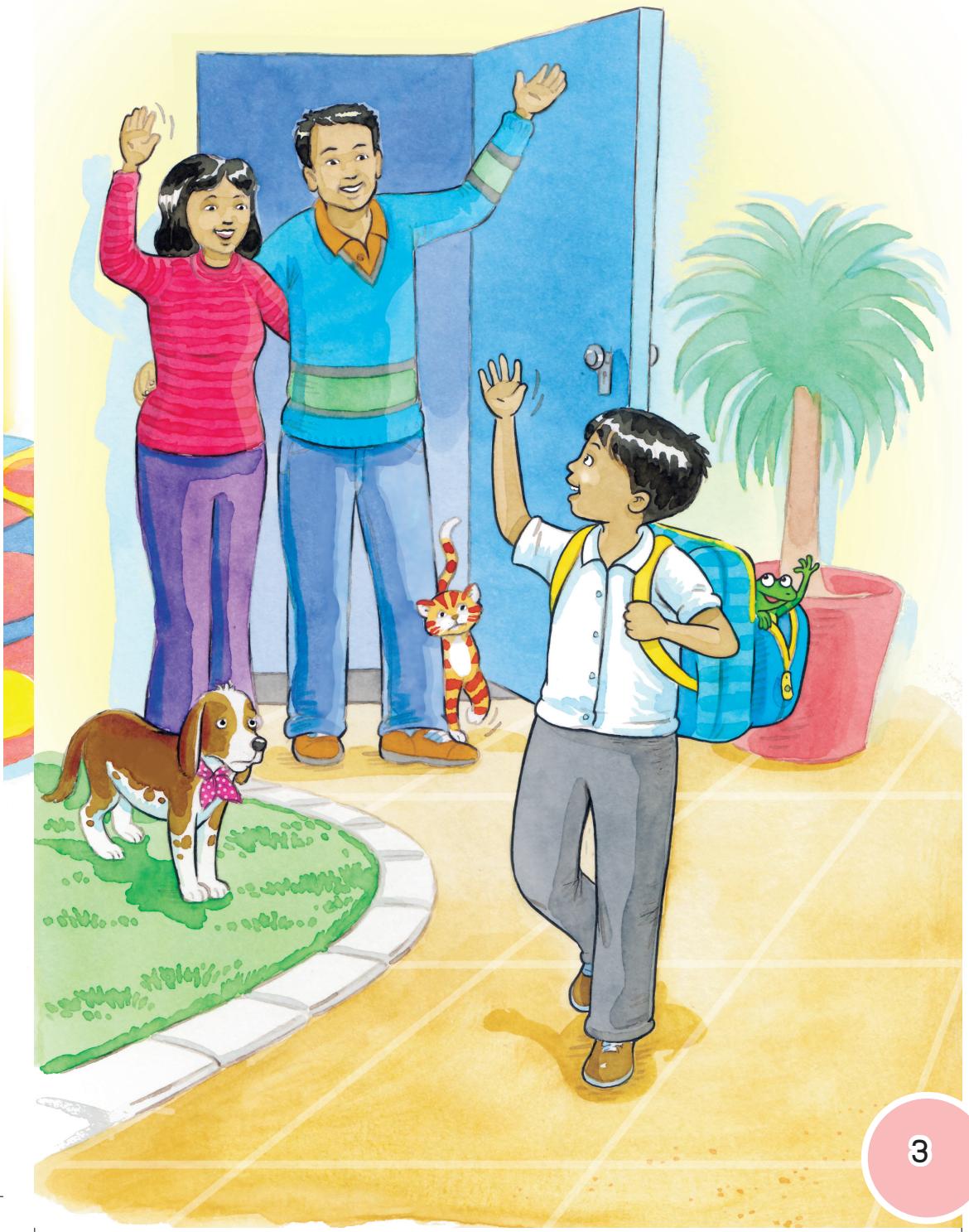
Na o ka dira eng ge segwagwa se ka tla ka phapošing ya lena?

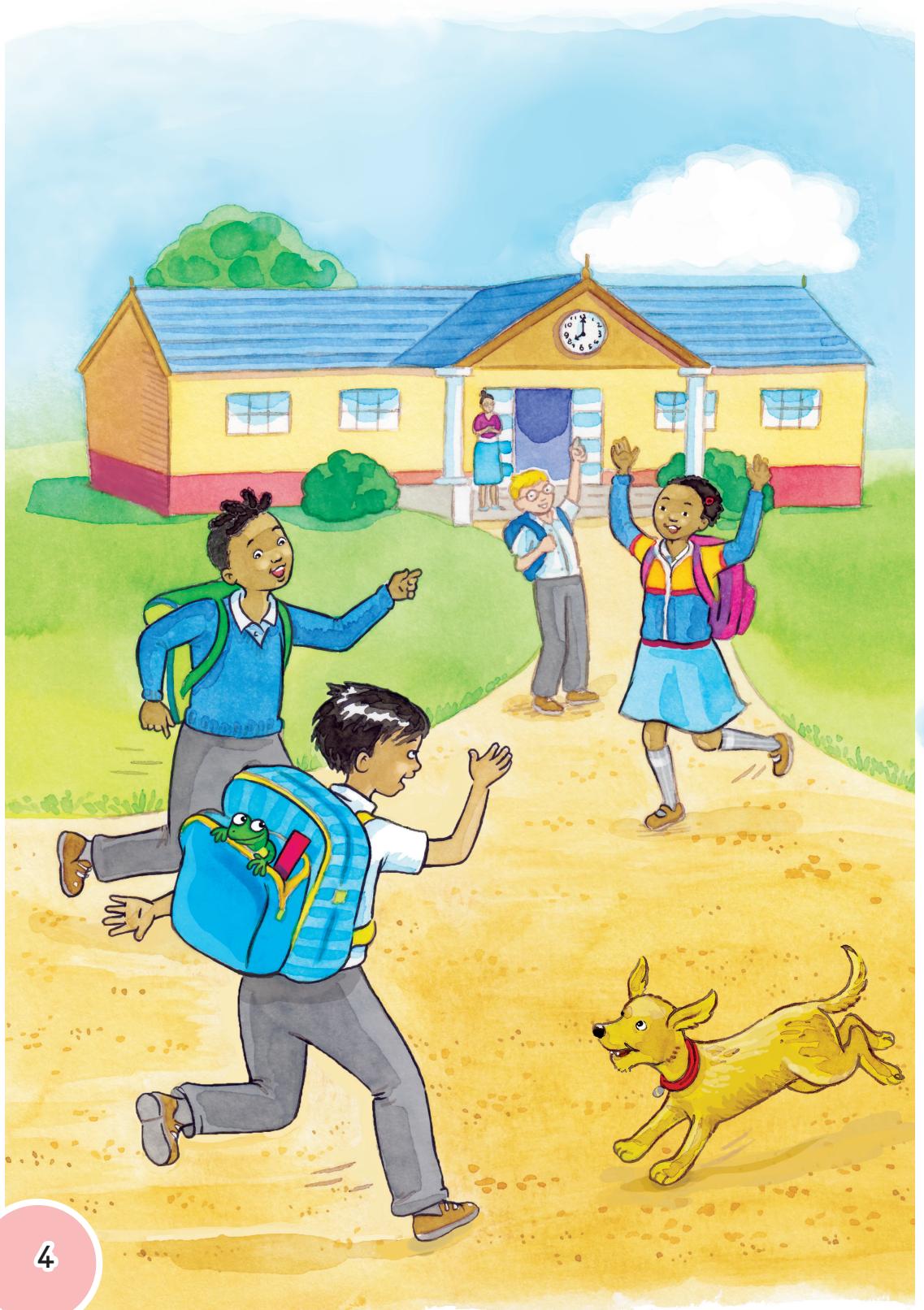
Diragatša kanegelo.

Segwagwa se ya sekolong

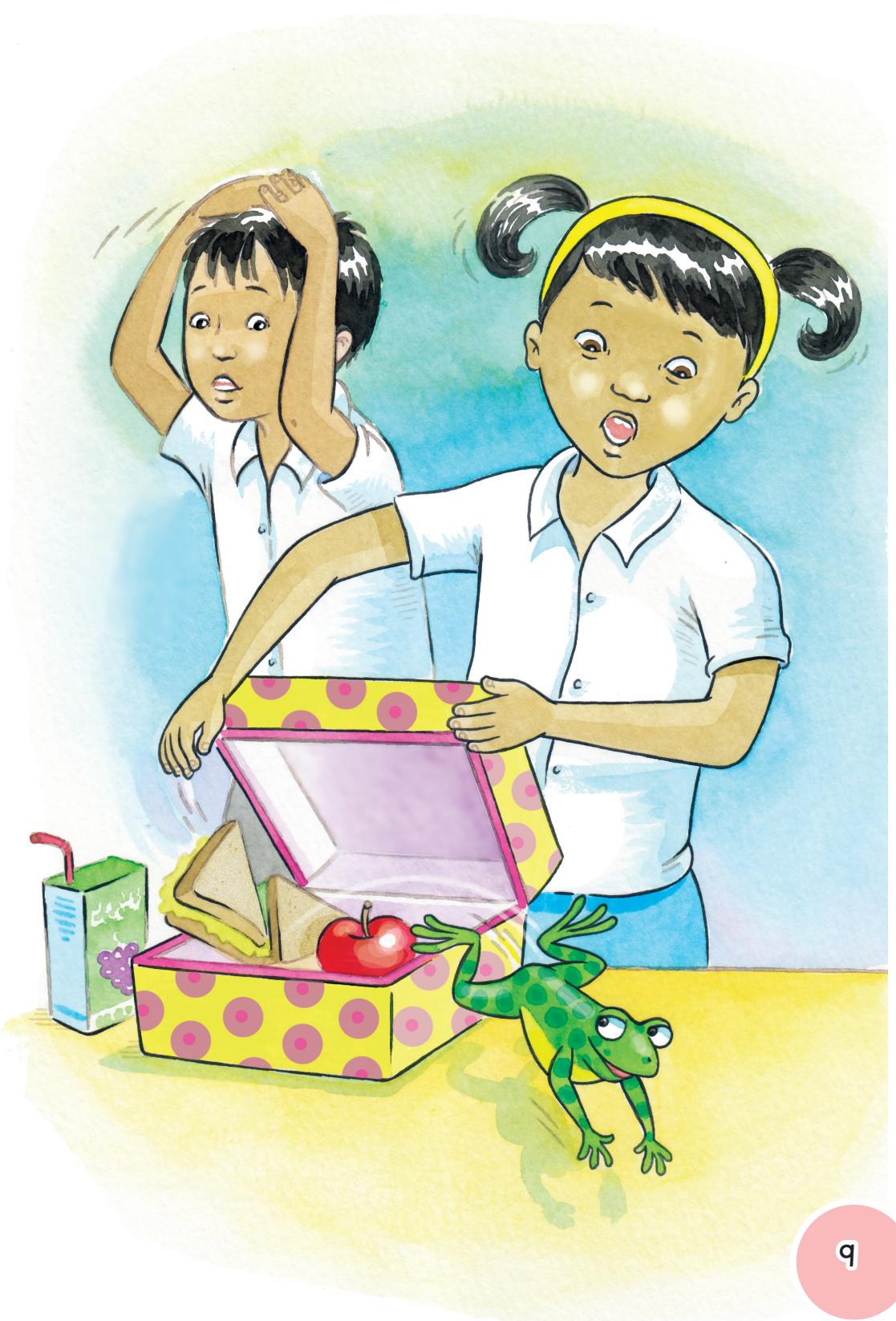

$$4 + 4 = 8$$

$$8 - 4 = 4$$

LELEME LA GAE MPHATO WA 1

Puku ya 1

Hlogo:	Segwagwa se ya sekolong
Leleme:	Sepedi
Kgato ya:	Leleme la gae la Mphato wa 1 Kgato ya 1 Puku ya 1

Tše di latelago di diretšwe wena, morutiši ge o bolela kanegelo. Re breakantše sengwalwa se se sego se sekaalo sa go go hlahlā, gore le be le sebaka, wena le barutwana, sa go hlaloša le go hlatholla mabapi le kanegelo, ka go “bala diswantšho”. Gopola go gogela šedi ya barutwana go segwagwa, go seo segwagwa se se se dirago seswantšhong se sengwe le se sengwe, gape le boleleng ka ga mokgwa woo baanegwa ba bangwe ba arabago segwagwa.

- 1 Joe o aparela go ya sekolong. Diruiwaratwa tša Joe di mo lebeletše ge a itokišetša go ya sekolong.
- 2 Ge Joe a phopholaphophola katse ya gagwe, segwagwa sela se sennyane sa tabogela ka mokotlaneng wa gagwe wa sekolo wa go athiwa magetleng.
- 3 Joe o emiša seatla sa gagwe, o laela batswadi ba gagwe le diruiwaratwa tša gagwe, gomme a sepela a ya sekolong. Joe le bjale ga a bone segwagwa ka mokotlaneng wa gagwe wa go ya sekolong.
- 4 Joe o fihla sekolong. O thabetše go bona bagwera ba gagwe. Le bjale Joe ga a tsebe gore segwagwa se iphihlile ka mokotlaneng wa gagwe wa go ya sekolong.
- 5 Tšhipi e a lla: Tong! Tong! Joe o tsena ka phapošing. Mola a swere a ngwala, segwagwa sa taboga sa tšwa ka mokotlaneng wa gagwe wa sekolo, sa wela godimo ga hlogo ya Ken. Segwagwa sela sa thitša diporele tša Ken, tša wa. Le bjale Joe ga a bone segwagwa.
- 6 Segwagwa sa tabogela ka gare ga pitšana ya pente ye khubedu, gomme sa thankobela, sa sepela godimo ga teske ya Lebo.
- 7 Segwagwa sela sa go seleka sa kgapšhaganya pente ye khubedu mo gohle, godimo ga teske ya Lebo. Joe o bona gore ke seruiwaratwa sa gagwe sa segwagwa.
- 8 Gwa latela ye nngwe tiragalo. Segwagwa sa tabogela godimo ga tafola ya morutiši. Ka mokgwa woo morutiši a ilego a makala, o ile a ba a wa ka sa morago.
- 9 Ka morago ga fao, segwagwa sa tabogela ka gare ga lepokisana la dijo tša letena tša Anna, morago ga fao, sa tabogela godimo ga teske ya Anna. Joe wa batho! ga a sa tseba gore a ka dira eng.
- 10 Bana ka moka ba ile ba kitimiša segwagwa. Ba leka go se swara, eupša, segwagwa sa taboga, sa tšwa ka lebatyi, sa thankobela ka gare ga lepatlelo la dipapadi. Bana ba šala segwagwa morago ge se tsena ka gare ga lepatlelo la dipapadi. Ba leka go swara segwagwa.
- 11 Eupša, segwagwa sa timelela! Bana ba nyaka segwagwa. Ba lebelela ka tlase ga mohlare, ka bobapalelong bja santa, ka sethokgweng le ka tlase ga panka. Ba lebelela gohle, eupša ga ba hwetše segwagwa.
- 12 Bjale, ke nako ya go ya gae. Tšhipi e a lla. Tong! Tong! Joe o ya gae ka maoto. Segwagwa sa go seleka! Se ntšha hlogo, se etšwa ka gare ga mokotlana wa Joe wa go rwala dipuku. Ke mpša fela ye e bonago segwagwa. Segwagwa sa go seleka se sennyane, se thabetše go ya gae ka morago ga letšatši le boima kua sekolong!

SEPHOLEKE (CAPS) se nyaka gore barutiši ba bee nako ka thoko letšatši ka letšatši go bala ka sehlopha se se itšeego sa go hlahlwa.

Go bala ka sehlopha sa go hlahlwa go nyaka gore barutwana bao ba lego maemong a go lekana ka go bala ba bale sengwalwa sa go swana, ka dihlopha ka tlhahlo ya morutiši.

Morutiši o swanetše go beakanya paka ya go bala gore e akaretše mekgwana ya go bala go ya ka go bala ka go bona mantšu le difoneme le ya kwešio yeo barutwana ba tla e hlokago ge ba bala.

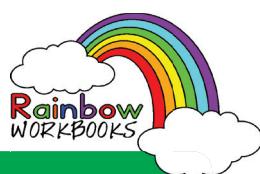
Gape mekgwana ye ya go bala e nyaka gore go be "go bolelwa ka sengwalwa" magare ga morutiši le bana gape le magare ga barutwana mo seholpheng.

Dipuku tše di akaretša 'go bolela ka sengwalwa'. tekatlhahologanyo le mešongwana ye mengwe ya go thuša barutiši gore ba kgone go hlahlha go bala ka sehlopha ka diphapošing tše bona.

ISBN 978-1-4315-2516-4

ISBN 978-1-4315-2516-4

**THIS BOOK MAY NOT
BE SOLD.**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Dipuku tše dingwe tše
Leleme la gae tše Mphato
wa 1. Rakeng ya dipuku:

Segwagwa se ya sekolong

Ke kgona go bala

Ka moka re ya sekolong

Letšatši la dipapadi la
diphooefolo

Re rata kgwele ya maoto

Go tšhepha

Kolo e hwetša mogwera yo
moswa

Chuck lori

Kgogotshadi ye khubedu

Ann o ya ngakeng

Toro ya Oketšo